การออกแบบระบบไฟฟ้าที่มีโหลดเป็นมอเตอร์ไฟฟ้า ตามมาตรฐานการติดตั้งทางไฟฟ้า สำหรับประเทศไทย พ.ศ. 2556 โดยใช้จียูไอของแมทแลป

Design of Electrical System on Motor Load for Thai Electrical Code 2013 by using MATLAB GUIs

สมมารถ ขำเกลี้ยง และ ไพศาล คงเรือง

โปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมและเทคโนโลยี คณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม
มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา อำเภอเมือง จังหวัดสงขลา 90000
khamkleang@gmail.com, paisan-714@yahoo.com

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมช่วยออกแบบระบบไฟฟ้าที่มีโหลดเป็นมอเตอร์ไฟฟ้าตามมาตรฐานการติดตั้งทางไฟฟ้า สำหรับประเทศไทย พ.ศ. 2556 เรียกว่า PDES-M รูปแบบของโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นทำงานด้วยโปรแกรมแมทแลปในฟังก์ชั่นจียูไอ (GUI) โปรแกรมที่พัฒนาขึ้นสามารถ 1) คำนวณพิกัดกระแสของสายไฟฟ้าสำหรับวงจรมอเตอร์ที่มีเครื่องเดียว วงจรมอเตอร์หลายเครื่อง วงจรมอเตอร์รวมกับโหลดอื่น วงจรมอเตอร์ที่มีค่าคาปาซิเตอร์ต่ออยู่ด้วย 2) คำนวณขนาดเครื่องป้องกันกระแสลัดวงจรของวงจรย่อยที่มีมอเตอร์เครื่องเดียว วงจรย่อยที่มีมอเตอร์หลายเครื่องหรือมีโหลดอื่นรวมอยู่ด้วย 3) คำนวณขนาดเครื่องป้องกันกระแสลัดวงจรของสายป้อน 4) คำนวณขนาดปรับตั้งเครื่องป้องกันโหลดเกิน 5) กำหนดเครื่องควบคุมมอเตอร์ และ 6) กำหนดเครื่องปลดวงจร ผลการวิจัยพบว่า ผลการคำนวณของโปรแกรมมีความถูกต้องตรงตามผลการคำนวณทางทฤษฎี และผลการประเมินของผู้ใช้งานจำนวน 13 คน มีค่าความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

คำสำคัญ: ระบบไฟฟ้า มอเตอร์ไฟฟ้า จียูไอ แมทแลป

Abstract

This objective of this research was to development of program aide design of electrical system (PDES-M) on motor load for Thai Electrical Code 2013 by using MATLAB GUIs. The developed program can ;1) calculate the current size of the motor circuit cables with a single device, multiple motor circuits with other loads, motor circuit with the capacitor connected to it, 2) calculate the size of a small short circuit protection with a single motor, sub-circuits with multiple motors or other loads included, 3) calculate the size of the input string short circuit protection, 4) calculate the size adjustment over load protection 5) define a control motor and 6) define a disconnecting means. The research found that the results of the calculations are accurate according to the results of theoretical calculations. The evaluation of the use of 13 is appropriate at a high level.

Keyword: Electrical system, Electric motor, GUI, MATLAB

1. บทนำ

การออกแบบระบบไฟฟ้า [1] ของสถานประกอบการต่างๆ นั้นวิศวกรไฟฟ้าจะต้องออกแบบระบบการจ่ายกำลังไฟฟ้า (Electrical Distribution System) เพื่อให้สามารถจ่ายกระแสไฟฟ้าให้แก่บริภัณฑ์ต่างๆ อย่างเพียงพอและเชื่อถือได้ ขนาดของระบบการจ่ายกำลังไฟฟ้านั้นหาได้จากรายการโหลด (Load Schedule) รายการสายป้อน (Feeder Schedule) และรายการวัสดุ อุปกรณ์ในการติดตั้ง สำหรับงานออกแบบระบบไฟฟ้าเป็นงานที่วิศวกรไฟฟ้าหรือผู้ออกแบบจะต้องศึกษาและร่วมกันกับบุคคลหลายกลุ่ม เช่น สถาปนิก วิศวกรโครงสร้าง วิศวกรระบบเครื่องกล วิศวกรระบบสุขาภิบาลและ เจ้าของอาคาร นอกจากนี้ผู้ออกแบบระบบไฟฟ้าจะต้องศึกษาและทำความเข้าใจถึงรายละเอียดของมาตรฐานต่างๆ ซึ่งเป็นข้อกำหนดในการออกแบบซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญเป็นอย่างยิ่งในการออกแบบระบบไฟฟ้า

วงจรไฟฟ้าประกอบด้วยวงจรย่อย สายป้อน เมนสวิตช์ และสายเมน การออกแบบระบบไฟฟ้าคือ การคำนวณโหลดเพื่อกำหนดขนาดของวงจรไฟฟ้า เครื่องป้องกันกระแสเกินและสายไฟฟ้ารวมทั้งข้อกำหนดการติดตั้งที่เกี่ยวข้อง โหลดที่สำคัญที่ใช้กันมากในงานอุตสาหกรรม และสถานประกอบการต่างๆได้แก่ มอเตอร์ไฟฟ้า ซึ่งโหลดที่เป็นมอเตอร์ไฟฟ้า [2] การกำหนดขนาดสายไฟฟ้าและพิกัดเครื่องป้องกันกระแสเกินมีข้อแตกต่างไปจากโหลดแสงสว่างและเครื่องใช้ไฟฟ้าอื่นๆ เนื่องจากในวงจรมอเตอร์ไฟฟ้าปกติจะมีเครื่องป้องกันโหลดเกิน (Over Load Protection) ติดตั้งอยู่ในวงจรมอเตอร์แต่ละตัวแล้ว การออกแบบวงจรไฟฟ้าที่มีโหลดเป็นมอเตอร์ ผู้ออกแบบจำเป็นต้องรู้ชนิดของมอเตอร์ ชนิดของสายไฟฟ้า และชนิดของท่อ หลังจากนั้นนำมาคำนวณหาขนาดสายไฟฟ้าของมอเตอร์ในวงจรที่มีมอเตอร์เครื่องเดียว หลายเครื่อง และมีการต่อกับโหลดอื่นๆ ขนาดของเครื่องป้องกันกระแสลัดวงจร ขนาดปรับตั้งเครื่องป้องกันโหลดเกิน เครื่องควบคุมมอเตอร์ และเครื่องปลดวงจร การคำนวณหาค่าพารามิเตอร์ต่างๆ จำเป็นต้องใช้ระยะเวลาเป็นอย่างมาก การแก้ปัญหาวิธีการหนึ่งในปัจจุบันคือการใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์เข้ามาคำนวณ [3-5] โดยใช้โปรแกรมประยุกต์ต่างๆ เช่น ไมโครซอฟต์เอ็กเซล (Microsoft Excel) แมทแลป (Matlab), Visual C# หรือโปรแกรมที่ออกแบบมาเฉพาะทาง โดยที่โปรแกรมเหล่านี้ผู้ออกแบบต้องเสียค่าใช้จ่ายสำหรับซื้อลิขสิทธิ์

จากความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าว งานวิจัยนี้จึงได้นำเสนอการออกแบบระบบไฟฟ้าที่มีโหลดเป็นมอเตอร์ไฟฟ้าตามมาตรฐานการติดตั้งทางไฟฟ้า สำหรับประเทศไทย พ.ศ. 2556 โดยใช้ Matlab GUI ในการพัฒนา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาโปรแกรมช่วยออกแบบระบบไฟฟ้าที่มีโหลดเป็นมอเตอร์ไฟฟ้าตามมาตรฐานการติดตั้งไฟฟ้าสำหรับประเทศไทย พ.ศ.2556

2. ทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง

2.1 วงจรทั่วไปของมอเตอร์

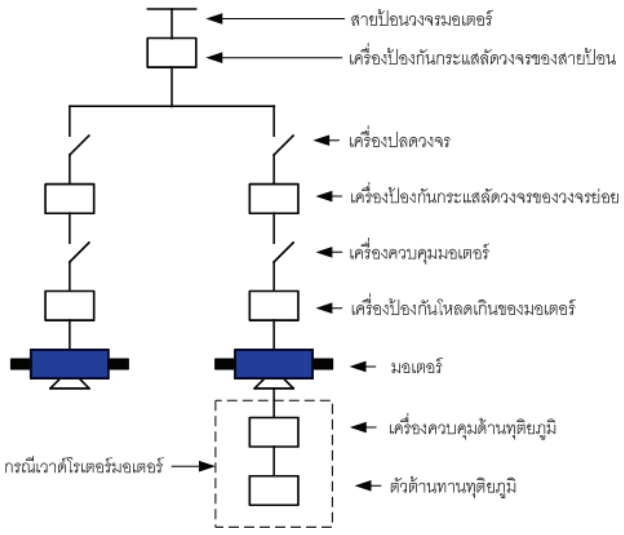

ภาพที่ 1 : วงจรทั่วไปของมอเตอร์

การออกแบบวงจรมอเตอร์ [1] จะมีส่วนประกอบหลักแสดงดังภาพที่ 1 ประกอบด้วย สายป้อนวงจรมอเตอร์ เครื่องป้องกันกระแสลัดวงจรของสายป้อน วงจรย่อยมอเตอร์ เครื่องปลดวงจร เครื่องป้องกันกระแสลัดวงจรของวงจรย่อย เครื่องควบคุมมอเตอร์ เครื่องป้องกันโหลดเกินของมอเตอร์ มอเตอร์ ในกรณีเป็นเวาด์โรเตอร์มอเตอร์ จะมีเครื่องควบคุมด้านทุติยภูมิ และตัวต้านทานทุติยภูมิ

2.2 การคำนวณขนาดกระแสของสายไฟฟ้า

วงจรมอเตอร์อาจประกอบด้วยวงจรที่มีมอเตอร์เครื่องเดียวหลายเครื่อง และวงจรที่มีมอเตอร์รวมอยู่กับโหลดอื่นที่ไม่ใช่มอเตอร์ การคำนวณค่าพารามิเตอร์ต่างๆสามารถคำนวณได้ดังนี้ [6]

2.2.1 วงจรที่มีมอเตอร์เครื่องเดียว กรณีมอเตอร์ทั่วไป สามารถคำนวณหาค่าขนาดกระแสของสายไฟฟ้าได้ดังนี้

$$I_C \geq 1.25 \times I_M \quad (1)$$

โดยที่ I_C คือขนาดกระแสของสายไฟฟ้า เป็นแอมแปร์ และ I_M คือกระแสโหลดเต็มที่ของมอเตอร์ เป็นแอมแปร์

ถ้าเป็นมอเตอร์ชนิดเวาด์โรเตอร์ สามารถหาค่าขนาดกระแสของสายไฟฟ้าด้านปฐมภูมิได้จากสมการที่ (1) และขนาดกระแสของสายไฟฟ้าที่ต่ออยู่ระหว่างตัวมอเตอร์ด้านทุติยภูมิกับเครื่องควบคุมมอเตอร์ได้ดังนี้

$$I_{C,SEC} \geq 1.25 \times I_{M,SEM} \quad (2)$$

ในกรณีที่มอเตอร์มีตัวต้านทานแยกออกต่างหากจากเครื่องควบคุม สามารถหาขนาดกระแสของสายไฟฟ้าที่ต่ออยู่ระหว่างเครื่องควบคุมและตัวต้านทานได้ดังนี้

$$I_{C,SEC} \geq K_1 \times I_{M,SEM} \quad (3)$$

โดยที่ $I_{C,SEC}$ คือขนาดกระแสของสายไฟฟ้าด้านทุติยภูมิของมอเตอร์ เป็นแอมแปร์ K_1 คือค่าคงที่ของตัวต้านทานแต่ละประเภท และ $I_{M,SEC}$ คือพิกัดกระแสด้านทุติยภูมิของมอเตอร์ เป็นแอมแปร์

2.2.2 วงจรที่มีมอเตอร์หลายเครื่อง สามารถคำนวณหาค่าขนาดกระแสของสายไฟฟ้าได้ดังนี้

$$I_C \geq 1.25 \times I_{M,MAX} + I_{M1...MN} \quad (4)$$

โดยที่ $I_{M,MAX}$ คือกระแสโหลดเต็มที่ของมอเตอร์เครื่องใหญ่ที่สุด เป็นแอมแปร์ และ $I_{M1...MN}$ คือกระแสโหลดเต็มที่ของมอเตอร์อื่นที่เหลือทั้งหมด เป็นแอมแปร์

2.2.3 วงจรที่มีมอเตอร์รวมกับโหลดอื่น สามารถคำนวณหาค่าขนาดกระแสของสายไฟฟ้าได้ดังนี้

$$I_C \geq I_{CM} + I_L \quad (5)$$

โดยที่ I_{CM} คือขนาดกระแสของสายสำหรับวงจรมอเตอร์ เป็นแอมแปร์ และ I_L คือขนาดกระแสของสายของโหลดอื่นที่คำนวณได้ เป็นแอมแปร์

2.3 การคำนวณขนาดเครื่องป้องกันกระแสลัดวงจร

2.3.1 เครื่องป้องกันกระแสลัดวงจรของวงจรย่อยที่มีมอเตอร์เครื่องเดียว [6] สามารถคำนวณดังจาก

$$I_{CB} = \frac{K_2 \times I_M}{100} \quad (6)$$

โดยที่ I_{CB} คือพิกัดหรือขนาดปรับตั้งของเครื่องป้องกันกระแสลัดวงจรของมอเตอร์ เป็นแอมแปร์ I_M คือพิกัดกระแสโหลดเต็มที่ของมอเตอร์ เป็นแอมแปร์ และ K_2 คือ พิกัดหรือขนาดปรับตั้งสูงสุดของเครื่องป้องกันกระแสลัดวงจรของมอเตอร์

2.3.2 เครื่องป้องกันกระแสลัดวงจรของสายป้อน สามารถคำนวณดังจาก

$$I_{CB1} = I_{CB1,MAX} + I_{M1...MN} \quad (7)$$

โดยที่ $I_{CB1,MAX}$ คือพิกัดเครื่องป้องกันกระแสลัดวงจรตัวใหญ่ที่สุด เป็นแอมแปร์ และ $I_{M1...MN}$ คือกระแสโหลดเต็มที่ของมอเตอร์ที่เหลือทั้งหมดในวงจร เป็นแอมแปร์

กรณีที่มีโหลดอื่นรวมอยู่ด้วย สามารถคำนวณขนาดปรับตั้งของเครื่องป้องกันกระแสลัดวงจรของสายป้อนได้ดังนี้

$$I_{CB2} = I_{CB2,M} + I_{CB,L} \quad (8)$$

โดยที่ $I_{CB2,M}$ คือพิกัดเครื่องป้องกันกระแสลัดวงจรตัวใหญ่ที่สุด เป็นแอมแปร์ และ $I_{CB,L}$ คือขนาดปรับตั้งเครื่องป้องกันกระแสเกินของโหลดอื่น เป็นแอมแปร์

2.4 พิกัดกระแสของเครื่องปลดวงจร

เครื่องปลดวงจรมอเตอร์ระบบแรงต่ำ ต้องมีพิกัดกระแสไม่น้อยกว่า 115 % ของพิกัดกระแสโหลดเต็มที่ของมอเตอร์ [6] เป็นดังนี้

$$I_{DS} \geq 1.15 \times I_M \quad (9)$$

โดยที่ I_{DS} คือพิกัดกระแสของเครื่องปลดวงจร เป็นแอมแปร์ และ I_M คือพิกัดกระแสโหลดเต็มที่ของมอเตอร์ เป็นแอมแปร์

3. การพัฒนาฟังก์ชั่นจียูไอ (GUI)

วงจรการพัฒนาฟังก์ชั่นจียูไอ (GUI) ของแมทแลป (MATLAB) ประกอบด้วย 7 ขั้นตอนคือ

3.1 การวิเคราะห์ปัญหา

ในงานวิจัยนี้จะเป็นการพัฒนาโปรแกรมเพื่อนำไปแก้ปัญหาความยุ่งยากในการออกแบบระบบไฟฟ้าที่มีโหลด

เป็นมอเตอร์ โดยที่ผู้ใช้งานโปรแกรมสามารถเลือกจำลอง โดยที่การป้อนอินพุตจะเป็นการป้อนจากแป้นพิมพ์เป็นตัวเลข ผ่านเข้าไปประมวลผลตามสมการทางคณิตศาสตร์ที่ได้จากการวิเคราะห์ในแต่ละวงจร ซึ่งผลลัพธ์จะแสดงในรูปของตัวเลข

3.2 การออกแบบโปรแกรม

การออกแบบโปรแกรมจะใช้ผังงานอธิบายลำดับขั้นตอนการทำงาน โดยเริ่มต้นการทำงานด้วยการเข้าสู่หน้าต่างโปรแกรมหลัก (Main menu) หลักจากนั้นทำการกำหนดชนิดของมอเตอร์ กำหนดวงจรมอเตอร์ กำหนดคุณสมบัติของมอเตอร์ เลือกชนิดของสายไฟฟ้า และวิธีการเดินสาย

3.3 เขียนโปรแกรม

ในขั้นตอนนี้ เป็นการเขียนโปรแกรม โดยทำการสร้างส่วนติดต่อกับผู้ใช้งาน (Graphic User Interface) หรือ GUI ในส่วนของการรับค่าทางอินพุตและการแสดงผลทางเอาต์พุต ในส่วนของการประมวลผลจะเขียนอัลกอริทึมโดยใช้เอ็มไฟล์ (M-Scrip) ของโปรแกรม MATLAB® 2012a จากสมการทางคณิตศาสตร์

3.4 การทดสอบและแก้ไขโปรแกรม

การทดสอบและแก้ไขโปรแกรมจะเป็นการตรวจสอบความถูกต้องของผลการคำนวณเปรียบเทียบกับทฤษฎี แล้วตรวจสอบดูผลลัพธ์ ทำการปรับปรุงแก้ไขโปรแกรม

3.5 การจัดทำเอกสารและคู่มือการใช้งาน

การจัดทำเอกสารและคู่มือการใช้งานจะแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ได้แก่ คู่มือสำหรับผู้ใช้โปรแกรม (User's Manual) และคู่มือสำหรับผู้เขียนโปรแกรม (Programmer's Manual) จัดทำไฟล์เป็นนามสกุล .pdf และทำการเชื่อมต่อไว้ที่ปุ่ม การใช้งานของโปรแกรม

3.6 การใช้งานจริง

นำโปรแกรมที่พัฒนาขึ้นไปทดลองใช้ตามสภาพแวดล้อมจริงกับนักศึกษาจำนวน 3 คน โดยผู้วิจัยทำการแนะนำการใช้และให้นักศึกษาใช้โปรแกรมในการออกแบบระบบไฟฟ้าที่มีโหลดเป็นมอเตอร์ พบว่า นักศึกษาทั้ง 3 คนสามารถใช้โปรแกรมได้เป็นอย่างดี

3.7 การปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรม

ในขั้นนี้ผู้วิจัยได้ทำการปรับปรุงและพัฒนาโปรแกรม ตามคำแนะนำของนักศึกษาที่ใช้งานจริง โดยการเพิ่มรายละเอียดของตัวแปรและสมการทางคณิตศาสตร์ที่ใช้ในการคำนวณไว้ในตัวโปรแกรมของแต่ละวงจร

4. ผลการวิจัย

4.1 ผลการพัฒนาโปรแกรม PDES-M Version 1.0

โปรแกรม PDES-M ที่พัฒนาขึ้น แสดงดังภาพที่ 2

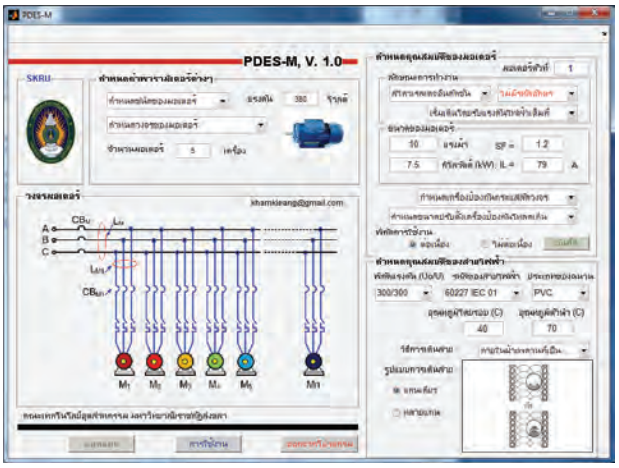

ภาพที่ 2 โปรแกรม PDES-M Version 1.0 สำหรับออกแบบระบบไฟฟ้าที่มีโหลดเป็นมอเตอร์

4.2 ผลการคำนวณของโปรแกรม PDES-M Version 1.0

ในบทความวิจัยนี้จะยกตัวอย่างผลการออกแบบวงจรที่มีมอเตอร์จำนวน 3 เครื่อง โดยมอเตอร์ทั้งหมดเป็นสไคว์เรลเคจอินดักชั่นมอเตอร์ เริ่มเดินโดยผ่านรีแอกเตอร์ 380 โวลต์ 3 เฟส ใช้เซอร์กิตเบรกเกอร์เวลาผกผัน มีรายละเอียดดังนี้

- มอเตอร์ตัวที่ 1 มีขนาด 10 แรงม้า กระแส 17 แอมแปร์ กระแสล็อกโรเตอร์ 50 แอมแปร์
- มอเตอร์ตัวที่ 2 มีขนาด 50 แรงม้า กระแส 79 แอมแปร์ รหัสอักษร A
- มอเตอร์ตัวที่ 3 มีขนาด 40 แรงม้า กระแส 63 แอมแปร์ รหัสอักษร A

โดยที่ค่าเปอร์เซ็นต์ความผิดพลาด [3] จะถูกคำนวณจากสมการดังนี้

$$error(\%) = \frac{\left|value_{theory} - value_{PDES-M}\right|}{value_{theory}} \times 100 \qquad (10)$$

4.2.1 การออกแบบคำนวณหาค่าขนาดกระแสของสายไฟฟ้าสำหรับมอเตอร์แต่ละตัว ($I_{C,M1...M3}$) และขนาดกระแสของสายป้อน (I_C) โดยใช้ โปรแกรม PDES-M เปรียบเทียบกับการคำนวณทางทฤษฎี ผลแสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ผลการออกแบบโดยใช้ โปรแกรม PDES-M Version 1.0 เปรียบเทียบกับการคำนวณทางทฤษฎีในการคำนวณหาค่าขนาดกระแสของสายไฟฟ้า และขนาดกระแสของสายป้อน

	PDES-M	Theory	Error (%)
$I_{C,M1}$	21.25 A	21.25 A	0
$I_{C,M2}$	98.75 A	98.75 A	0
$I_{C,M3}$	78.75 A	78.75 A	0
I_C	178.75 A	178.75 A	0

จากตารางที่ 1 พบว่าผลการคำนวณหาค่าขนาดกระแสของสายไฟฟ้าสำหรับมอเตอร์แต่ละตัว ($I_{C,M1...M3}$) และขนาดกระแสของสายป้อน (I_C) โดยใช้ โปรแกรม PDES-M มีค่าตรงกับการคำนวณทางทฤษฎี

4.2.2 การออกแบบคำนวณหาค่าขนาดเครื่องป้องกันกระแสลัดวงจรของวงจรย่อย ($I_{CB1,M1...M3}$) และขนาดเครื่องป้องกันกระแสลัดวงจรของสายป้อน (I_{CB1}) โดยใช้ โปรแกรม PDES-M เปรียบเทียบกับการคำนวณทางทฤษฎี แสดงดังตารางที่ 2 ผลการคำนวณพบว่าค่าขนาดเครื่องป้องกันกระแสลัดวงจรของวงจรย่อย ($I_{CB1,M1...M3}$) และขนาดเครื่องป้องกันกระแสลัดวงจรของสายป้อน (I_{CB1}) มีค่าตรงกัน โดยที่มอเตอร์ตัวที่ 1 เลือกใช้เซอร์กิตเบรกเกอร์ขนาด 40 แอมแปร์ มอเตอร์ตัวที่ 2 เลือกใช้เซอร์กิตเบรกเกอร์ขนาด 125 แอมแปร์ และมอเตอร์ตัวที่ 3 เลือกใช้เซอร์กิตเบรกเกอร์ขนาด 100 แอมแปร์ เซอร์กิตเบรกเกอร์ของสายป้อนต้องเลือกขนาด 225 แอมแปร์ โดยขนาดกระแสของสายป้อนมีค่า 178.75 แอมแปร์

4.2.3 การออกแบบคำนวณหาค่าพิกัดกระแสของเครื่องปลดวงจรของมอเตอร์แต่ละตัว ($I_{DS,M1...M3}$) โดยใช้ โปรแกรม PDES-M เปรียบเทียบกับการคำนวณทางทฤษฎี แสดงดังตารางที่ 3

ตารางที่ 2 ผลการออกแบบโดยใช้ โปรแกรม PDES-M Version 1.0 เปรียบเทียบกับการคำนวณทางทฤษฎีในการคำนวณหาค่าขนาดเครื่องป้องกันกระแสของวงจรย่อย

	PDES-M	Theory	Error (%)
$I_{CB1,M1}$	34 A	34 A	0
$I_{CB1,M2}$	118.5 A	118.5 A	0
$I_{CB1,M3}$	94.5 A	94.5 A	0
I_{CB1}	205 A	205 A	0
I_C	178.75 A	178.75 A	0

ตารางที่ 3 การออกแบบคำนวณหาค่าพิกัดกระแสของเครื่องปลดวงจรของมอเตอร์แต่ละตัว ($I_{DS,M1...M3}$)

	PDES-M	Theory	Error (%)
$I_{DS,M1}$	19.55 A	19.55 A	0
$I_{DS,M2}$	90.85 A	90.85 A	0
$I_{DS,M3}$	72.45 A	72.45 A	0

จากตารางที่ 3 พบว่าผลการคำนวณหาค่าพิกัดกระแสของเครื่องปลดวงจรของมอเตอร์แต่ละตัว ($I_{DS,M1...M3}$) โดยใช้ โปรแกรม PDES-M มีค่าตรงกับการคำนวณทางทฤษฎี

4.3 ผลการประเมินจากผู้ใช้งาน

การทดสอบการใช้งานของโปรแกรม PDES-M Version 1.0 จากผู้ใช้งานจริงจำนวน 13 ท่าน ประกอบด้วยอาจารย์ผู้สอนวิชาการออกแบบระบบไฟฟ้าจำนวน 2 ท่าน นักศึกษาที่เรียนผ่านรายวิชาการออกแบบระบบไฟฟ้าจำนวน 8 ท่าน และวิศวกรจำนวน 3 ท่าน ผลการประเมินจากแบบสอบถาม แสดงดังตารางที่ 4

ตารางที่ 4 ผลการประเมินโปรแกรม PDES-M Version 1.0 จากผู้ใช้งาน

ด้านที่	ความคิดเห็น	$\bar{X}$	S.D.	ระดับความเหมาะสม
1.	ด้านโครงสร้าง	4.47	0.50	มาก
2.	ด้านการใช้งาน	4.46	0.52	มาก
3.	ด้านผลการคำนวณ	4.51	0.49	มากที่สุด
เฉลี่ยรวมทุกด้าน		4.48		มาก

ผลการประเมิน พบว่าผู้เชี่ยวชาญ มีความคิดเห็นดังนี้ 1) ด้านโครงสร้างมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.47 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.5 2) ด้านการใช้งานมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก มีค่าเฉลี่ยรวมเท่ากับ 4.46 มีค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานเท่ากับ 0.52 และ 3) ด้านการเรียนการสอนมีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมากที่สุด มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 โดยมีค่าเฉลี่ยรวมทั้งหมดเท่ากับ 0.49 มีระดับความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

5. สรุปผลการวิจัย

5.1 โปรแกรม PDES-M Version 1.0 ที่พัฒนาขึ้นโดยใช้ GUI ของ MATLAB 2012a สามารถออกแบบระบบไฟฟ้าที่มีโหลดเป็นมอเตอร์ได้ถูกต้องเมื่อเปรียบเทียบกับทฤษฎี เพราะการพัฒนาโปรแกรมดังกล่าวมีขั้นตอนการพัฒนาอย่างเป็นระบบตามหลักการออกแบบและพัฒนาของโปรแกรมคอมพิวเตอร์

5.2 ผลการประเมินการใช้งานของผู้เชี่ยวชาญ 13 ท่าน พบว่าโปรแกรม PDES-M Version 1.0 มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

สรุปได้ว่าการออกแบบระบบไฟฟ้าที่มีโหลดเป็นมอเตอร์โดยใช้ GUI MATLAB 2012a เป็นฐานในการพัฒนาทั้งในส่วนของการติดต่อกับผู้ใช้งาน (Graphic User Interface : GUI) และในส่วนของไฟล์ที่ใช้ในการประมวลผล สามารถนำไปช่วยในการออกแบบได้ถูกต้อง และยังช่วยลดเวลาในการออกแบบและลดค่าใช้จ่ายในการซื้อลิขสิทธ์ ทั้งยังสามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการสอนวิชาการออกแบบระบบไฟฟ้า เรื่องการออกแบบวงจรมอเตอร์ได้เป็นอย่างดี

6. เอกสารอ้างอิง

[1] ลือชัย ทองนิล. การออกแบบและติดตั้งระบบไฟฟ้าตามมาตรฐานของการไฟฟ้า. สำนักพิมพ์ ส.ส.ท., ปรับปรุงครั้งที่ 3, 2556.

[2] ศุลี บรรจงจิตร. หลักการและเทคนิคการออกแบบระบบไฟฟ้า. สำนักพิมพ์:ซีเอ็ดยูเคชั่น, กรุงเทพฯ, 2556.

[3] ศิริชัย วัฒนาโสภณ. โปรแกรมออกแบบเครื่องกำเนิดไฟฟ้ากระแสตรง. วารสารวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ, ปีที่ 9 ฉบับที่ 1 เดือนมกราคม – มิถุนายน 2557, หน้า 36-47.

[4] Gary W. Chang, Sbou-Yung Chu, and Hung-Lu Wang., "Matlab-Based Graphical User Interface Development for Teaching Power System Harmonic Studies ," 2004 international Conference on Power System Technology - POWERCON 2004 Singapore, 21-24 November, pp. 1303 - 1308, 2004.

[5] Nourdine Aliane., A Matlab/Simulink-Based Interactive Module for Servo Systems Learning. IEEE TRANSACTIONS ON EDUCATION, VOL. 53, NO. 2, MAY 2010, pp.265-271, 2010.

[6] ธนบูรณ์ ศศิภานุเดช. การออกแบบระบบไฟฟ้า. สำนักพิมพ์:ซีเอ็ดยูเคชั่น,กรุงเทพฯ, 2530.

ประวัติผู้วิจัย

ดร.สมมารถ ขำเกลี้ยง จบการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาไฟฟ้าศึกษา จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ ปี พ.ศ. 2552 สนใจงานวิจัยทางด้านการวิเคราะห์วงจรคลื่นระนาบไมโครเวฟโดยใช้หลักการของคลื่น และการพัฒนา MATLAB GUI ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จังหวัดสงขลา

อาจารย์ไพศาล คงเรือง จบการศึกษาระดับปริญญาโท สาขาไฟฟ้า จากมหาวิทยาลัยเทคโนโลยีพระจอมเกล้าพระนครเหนือ สนใจงานวิจัยทางด้านการออกแบบระบบไฟฟ้า และการพัฒนาการเรียนการสอนทางด้านไฟฟ้า ปัจจุบันเป็นอาจารย์ประจำคณะเทคโนโลยีอุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา จังหวัดสงขลา